

будущего специалиста автомобильного транспорта готовность использовать комплекс знаний, умений, специальных навыков, обобщенные способы выполнения действий, методы и средства деятельности, опыт, личностные характеристики, социальные установки с целью обеспечения возможности выполнения поставленных задач и достижения цели в профессиональной деятельности.

Ключевые слова: компетенции, компетентность, профессиональная компетентность, специалист автомобильного транспорта, профессиональная деятельность.

SUMMARY

Dundiuk Artem. Competence of a future specialist in road transport as a guarantee of his further professional activity.

The article considers the issue of distinguishing between the concepts of "competence" and "competency" in the field of training. The main approaches to the problem of professional competencies formation are described. The leading competencies that should be formed in the process of studying in higher education institutions of a technician-technologist, and are aimed at realizing the role of a specialist in the field of road transport, have been clarified. The competence of the future road transport specialist includes the readiness to use a set of knowledge, skills, special skills, generalized methods of action, methods and means of activity, experience, personal characteristics and social attitudes to ensure the ability to perform tasks and achieve goals in professional activities. They are divided into general-professional and professional-official. General-professional competencies outline the range of abilities of an individual to the theoretical and methodological use of the theoretical foundations of their professional activities. Emphasis is placed on mastering the methods of studying the state of the market and the transport needs of the clients. Namely: basic ideas about the variety of types of rolling stock, transport equipment, loading and unloading mechanisms, their purpose, features of operation; basic ideas about the basic patterns of economic development; ability to organize the effective use of rolling stock and its cost-effective operation, etc. Professional and job competencies reflect the professional profile of a specialist, identifying their professional activities in a particular position of the appropriate qualification level. Namely: basic ideas about the procedure for obtaining and using documentation that gives the right to do business; ability to enter into a contract and make settlements with the clients, etc. We consider the definition and theoretical characteristics of the professional competence structural elements, the study of the process of practice-oriented competencies formation in the process of professional training as a perspective of further research on the problem of the future specialist of motor transport professional competence formation.

Key words: competencies, competency, professional competence, road transport specialist, professional activity.

УДК 373.015.31:613(043.5)

Світлана Замрозевиц-Шадріна

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ORCID ID 0000-0003-0138-3587

DOI 10.24139/2312-5993/2021.04/068-078

ПРИНЦИПИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ У НВК «ШКОЛА-САДОК»

Метою статті є визначення й обґрунтування принципів підготовки майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок». Для досягнення мети було використано такі методи дослідження: аналіз науково-педагогічної

літератури, узагальнення, синтез, формулювання висновків. Згідно з логікою процесу підготовки майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей, зокрема в НВК «Школа-садок», з позиції системного підходу як методологічного підґрунтя, актуалізовано необхідність визначення принципів його організації. У площині аналізу актуальних досліджень різноаспектно представлено напрями дослідження заявленої проблеми в науковому дискурсі. Окреслено наукові позиції щодо дефініції поняття «дидактичні принципи». На підставі проведеного теоретичного аналізу й узагальнення виокремлено та обґрунтовано загальнодидактичні (гуманізації, природовідповідності, культуровідповідності, науковості й ґрунтовності, свідомості і активності, систематичності, неперервності, розвиваючого та виховуючого навчання) і специфічні (гармонійності (гармонії), холістичного підходу, наочного прикладу, превентивності) принципи підготовки майбутнього педагога до формування культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок».

Ключові слова: загальнодидактичні принципи, здоров'язбереження, культура здоров'я дітей, підготовка майбутнього педагога, системний підхід, специфічні принципи.

Постановка проблеми. Логіка процесу підготовки майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей, зокрема в НВК «Школа-садок», з позицій системного підходу як методологічного підґрунтя, зумовлює необхідність визначення принципів його організації. При цьому ми виходимо зі сформованого в науці розуміння принципів (від лат. *principium*) як провідних істин, початку, основи, вихідних положень, орієнтирів для побудови певної наукової теорії, основних вимог до діяльності й поведінки, які визначають їх спрямованість, відображають розуміння перебігу об'єктивних законів і закономірностей їх здійснення (Вишнякова, 1999, с.493; Шлейермахер, 2004, с. 169). Суттєвим є те, що принципи в освіті, окреслюючи певну систему вимог і правил, указівок як потрібно діяти найкращим чином, розглядаються як базис реалізації певної освітньої концепції, що дозволяє обґрунтувати доцільність певної педагогічної новації і регламентувати її застосування (Белкин, 2000, с. 11).

Аналіз актуальних досліджень показав, що в науковому дискурсі різноаспектно представлені певні напрями дослідження окресленої проблеми, а саме: студіюються основні принципи забезпечення здорового способу життя (О. Федько); здорового способу життя студентів та учнівської молоді (В. Підлісна, М. Гуска); формування здоров'ятворчої культури бакалавра педагогічної освіти в закладі вищої освіти (Д. Новіков); здоров'язбережувального виховання (Н. Козак); формування культури здоров'я школярів (В. Бабич). З'ясовано, що питання виокремлення принципів піднімаються в контексті моделювання здоров'язбереження в навчально-виховному процесі вищої економічної школи (Ю. Палічук), розроблення моделі формування культури здоров'я майбутніх

кваліфікованих робітників будівельного профілю в процесі професійної підготовки (Г. Миргородська), підготовки майбутнього вчителя початкової школи до створення здоров'язберігаючого середовища (Т. Осадченко). Однак актуальним залишається питання визначення й обґрунтування принципів підготовки майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей, зокрема в НВК «Школа-садок».

Метою статті є визначення й обґрунтування принципів підготовки майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок».

Методи дослідження. Для досягнення мети було використано такі методи дослідження: аналіз науково-педагогічної літератури, узагальнення, синтез, формулювання висновків.

Виклад основного матеріалу. Передусім відзначимо, що принцип, за твердженням О. Красовської, є інструментальним виразом педагогічної концепції, окресленої в категоріях діяльності, методичним виразом пізнаних законів та закономірностей, знання про цілі, сутність, зміст, структуру навчального процесу, виражене у формі, яка дає можливість використовувати їх як регулятивні норми практики (Красовська, 2017, с. 136). Відтак, можна стверджувати, що сукупність принципів (загальнодидактичних та специфічних) є інструментальним виразом авторської концепції.

Ми виходимо з того, що загальнодидактичні принципи зумовлюють здійснення на належному рівні процесу професійної підготовки майбутнього педагога в контексті досліджуваної проблеми, позаяк відображають перебіг об'єктивних законів та закономірностей процесу фахового навчання й означають його скерованість на розвиток особистості майбутнього педагога, визначаючи зміст, форми та методи навчальної роботи відповідно до загальних цілей і особливостей професійної педагогічної діяльності.

Зауважимо, в Українському педагогічному словнику дидактичні принципи характеризуються як принципи дидактики, що визначають зміст, організаційні форми й методи навчальної роботи згідно із загальними цілями виховання й закономірностями процесу навчання. Основними дидактичними принципами є: науковість навчання, виховуючий характер навчання, наочність навчання, свідомість і активність у навчанні, міцність засвоєння знань, систематичність і послідовність у навчанні, доступність навчання, індивідуальний підхід до учнів (Гончаренко, 1997, с. 89).

За словником-довідником «Дошкільна освіта», дидактичні принципи потрактовано як «основні ідеї, вимоги до організації навчального процесу, які впливають із закономірностей його організації. До основних дидактичних

принципів автори довідкового видання відносять: науковість змісту; систематичність та послідовність в оволодінні досягненнями науки й культури; системність; зв'язок із життям і практикою; доступність, самостійність, наочність, єдність конкретного й абстрактного; міцність результатів навчання та розвиток пізнавальних здібностей; емоційність навчання, свідомість і творча активність навчання; доступність, міцність знань, позитивна мотивація, раціональне поєднання колективних та індивідуальних форм; індивідуалізація й диференціація навчання, оптимальність навчального процесу; виховний та розвивальний характер навчання; урахування вікових та індивідуальних особливостей студентів, безперервність (неперервність) освіти, народність тощо» (Крутій та Фунтікова, 2010, с. 207).

Крізь призму викладеного у площині дослідження під час розроблення загальнодидактичних принципів, зважаючи на те, що будь-яка навчальна діяльність повинна підпорядковуватися дидактичним принципам, намагалися виокремити такі, які би забезпечили підготовку майбутнього педагога до формування культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок». Таким чином, визначили такі *загальнодидактичні принципи: гуманізації, природовідповідності, культуровідповідності, науковості й ґрунтовності, свідомості та активності, систематичності, неперервності, розвивального і виховуючого навчання*. Схарактеризуємо їх.

Принцип гуманізації декларує «цінність дитини як особистості, її право на свободу, розвиток і вияв своїх здібностей; реалізується через поширення й утвердження у відносинах між людьми гуманістичних принципів, побудови оптимістичної траєкторії розвитку особистості в майбутньому, стимулювання свідомого ставлення до своєї поведінки, діяльності, життєвих виборів» (Бех та ін., 2014). Цей принцип ґрунтується на визначенні пріоритетності загальнолюдських і громадянських цінностей, самореалізації особистості майбутнього педагога, розвитку його духовно-моральних, фізичних, інтелектуальних якостей, гармонії стосунків особистості й довкілля, сприянні його самоактуалізації в майбутній професійній здоров'язбережувальній діяльності, формуванню власної культури здоров'я та здорового способу життя. Принцип гуманізації «передбачає застосування особистісно орієнтованих технологій навчання та виховання, ставлення до учнів як до рівноправних партнерів у спільній діяльності, виявлення поваги й любові до них, створення сприятливих умов для активності та творчості» (Гончаренко, 1997, с. 13). У контексті дослідження практична реалізація означеного принципу базована на актуалізації уваги майбутніх педагогів до індивідуальних та

психофізіологічних особливостей дітей, стану їхнього фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я, створення безпечних, комфортних умов для всіх учасників освітнього процесу в НВК «Школа-садок», бережливого ставлення до здоров'я дітей.

Принцип природовідповідності, започаткований свого часу Я. Коменським, Ж. Руссо, К. Ушинським та ін., передбачає підпорядкованість навчання й виховання дитини законам природи, урахування вікових особливостей, впливу природи на саму дитину як її частини, позаяк «людина – це вищий продукт земної природи, але для того, щоб насолоджуватися скарбами природи, вона повинна бути здоровою, сильною і розумною» (І. Павлов). Попри те, що від природи людський організм наділений достатньо дієвими біологічними захисними системами, сама людина має навчитися зберігати резерви власного здоров'я, приводити в рух потенційні можливості свого організму, співвідносячи їх із власною природою.

Конструктивним у цій площині нам видається твердження В. Клімової, що «життєдіяльність людського організму як складної біологічної системи протікає в певних межах, установлених природою. Нові стосунки між організмом і оточуючим середовищем, між людиною, суспільством і природою відбиваються на фізичному і психічному стані людей, на їх самопочутті, тобто здоров'ї» (Клімова, 1986, с. 17). Ми солідарні з думкою вченої, що «сучасна людина не має права... вважати себе освіченою, якщо вона не засвоїла культуру здоров'я... як, насамперед, уміння жити, не шкодячи своєму організмові, а приносити йому користь» (Клімова, 1986, с.16), тобто знаходити способи налагодження своїх фізичних, психічних та інтелектуальних можливостей, збереження резервів свого здоров'я.

Принцип культуровідповідності постулює провідні позиції культурологічного підходу до освіти, згідно з яким залучення людини до культурних цінностей розглядається як основна мета, забезпечуючи, за Н. Криловою, «аналіз будь-якої сфери соціального і психічного життя крізь призму системоутворювальних культурологічних понять (культура, культурні зразки, норми і цінності, устрій і образ життя, культурна діяльність, інтереси та ін.)» (Крылова, 2000, с. 65). За такого підходу зміст освіти орієнтується на розуміння людського життя і здоров'я як найвищої цінності, на формування високоморальних якостей особистості, базованих на загальнолюдських цінностях, на вмінні вибудовувати свої стосунки зі світом на основі поваги до людини, підвищення уваги до навколишнього

середовища, реалізуючись в особистісно значущій мотивації, ціннісному ставленні до себе і в конкретному виді діяльності як досягненні культури й засобу самовдосконалення.

Ми погоджуємося з думкою А. Кубатко, що «саме культурологічний підхід в освіті забезпечує ефективність процесу переведення досягнень культури як суспільного явища в план буття і, за умови його якісної організації, допомагає виявити соціокультурні проблеми, практично вирішувати їх на основі ідей та принципів, що відповідають сучасній культурі, і ставити нові питання, які дають змогу переосмислювати педагогіку» (Кубатко, 2018), зокрема у площині здоров'язбереження.

Сутність *принципу науковості й ґрунтовності* навчання віддзеркалює провідні дидактичні ідеї – наукове підґрунтя знань, їх глибоку усвідомленість і відповідність об'єктивній дійсності, що стимулює пізнавальну діяльність, розвиває творчий потенціал особистості.

За твердженням С. Гончаренка (ми погоджуємося з цією думкою), науковість навчання є одним із найважливіших дидактичних принципів, «здійснення якого забезпечується оволодінням учнями справді науковими знаннями, сприяє формуванню наукової картини світу». Як слушно відзначає вчений, «в основі цього принципу лежить об'єктивна закономірність: наукова картина світу, яка є наслідком наукових знань про світ, може бути сформована лише на основі системи наукових знань про природу, суспільство і психіку людини», висуваючи низку вимог до змісту освіти й методів навчання – тільки достовірні наукові факти й істини... (Гончаренко, 1997, с. 228). Щодо ґрунтовності, то в контексті дослідження знання, уміння й навички здоров'ятворення і здоров'язбереження ґрунтовні, якщо вони є глибоко усвідомленими студентами й тісно пов'язаними з педагогічною практикою, є базисом здоров'язбережувальної поведінки майбутніх педагогів, що створює передумови для їхнього всебічного й професійного розвитку.

Принцип свідомості й активності виявляється в усвідомленні та засвоєнні правил здорового способу життя, у свідомому виборі майбутнім педагогом індивідуальної траєкторії (програми) здоров'ятворення, готовності сприймати нові знання й прагнути до самостійного пошуку цінної інформації у площині здоров'язбереження, майстерно застосовувати здоров'язбережувальні технології у професійній діяльності.

Принцип систематичності орієнтує майбутнього педагога на постійне накопичення здоров'язбережувального досвіду через систематичне поповнення знань із різних галузей науки, їх аналіз, синтез,

узагальнення, удосконалення вмінь і навичок щодо свідомого вибору здорового способу життя, зміцнення й збереження як власного здоров'я, так і здоров'я дітей в умовах НВК «Школа-садок».

Сутність *принципу неперервності* полягає в забезпеченні цілісності й наступності у вихованні в дітей свідомого прагнення до збереження і зміцнення свого здоров'я, формуванні культури здоров'я в умовах НВК «Школа-садок» як процесу, що триває впродовж усього життя людини.

Принцип розвивального і виховуючого навчання спрямований на формування в майбутніх педагогів у процесі навчання в закладі вищої освіти відповідальності за власне здоров'я, особистого здоров'язбереження, здоров'язбережувального світогляду, здоров'язбережувальної поведінки через збагачення різних видів діяльності студентів здоров'язбережувальним змістом.

Щодо специфічних принципів, то необхідність їх виокремлення пов'язуємо з узагальненнями В. Краєвського в контексті характеристики принципу як феномену методологічного знання, що виражає орієнтацію будь-якого виду методологічної діяльності на перетворення практики, де «поруч із наявними характеристиками об'єктної галузі, відбиваються також тенденції, можливості її зміни і перетворення» (Краевский, 2001, с. 9). Відтак, крізь призму означеного нами визначені такі специфічні принципи: *гармонійності (гармонії), холістичного підходу, наочного прикладу, превентивності*.

Принцип гармонійності (від гармонійний – який знаходиться в чіткій відповідності з чим-небудь; заснований на принципах гармонії; гармонія – злагодженість, взаємна відповідність якостей предметів, явищ, частин цілого) (Івченко, 2006, с. 56), за твердженням Д. Новікова, «сходить до античної калокагатії, у межах якої, нагадаємо, зовнішня краса і тілесне здоров'я логічно переходили з розряду естетичних цінностей у розряд цінностей корисних і життєво необхідних» (Новиков, 2015, с. 93). Як дотепно висловилася Л. Акімова, греки, перефразовуючи «відому латинську приказку: «Здоровий дух у здоровому тілі, ... могли б сказати: Гарний дух у красивому тілі» (Акімова, 2013). Вочевидь, «гарний дух» означає в даному випадку – «духовно багатий» і «моральний».

Принцип холістичного (цілісного) підходу дозволяє визначити ієрархію рівнів у природі як єдиній цілісній системі, одним із елементів якої є людське здоров'я (Щедрина, 1989). Згідно із зазначеним підходом, здоров'я розглядається як системоутворювальна якість, результат

взаємодії біосфери, біології та екології людини, її способу життя та цілеспрямованої самонастанови на здоров'я (Димов, 1994).

Цілісність індивідуального здоров'я, наголошує Ю. Бойчук, визначаються різними системами, що беруть участь у підтриманні конкретного стану, рівня здоров'я, інтегрально відображаючи будь-який прояв здоров'я, тісно пов'язані між собою і можуть бути виражені кількісно й якісно: рівень і гармонійність фізичного розвитку; резервні можливості основних фізіологічних систем; рівень імунного захисту й неспецифічної резистентності організму; наявність або відсутність хронічного захворювання, дефекту розвитку; рівень морально-вольових і ціннісно-мотиваційних настанов (Бойчук, 2017, с. 9), що є важливим під час формування культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок».

Принцип наочного прикладу має важливе значення для формування в дітей навичок безпечної для життя і здоров'я поведінки, позитивного ставлення до свого здоров'я і загалом культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок». Це пов'язуємо, передусім, зі специфікою освітнього середовища навчально-виховного комплексу, де діти дошкільного віку не лише чують про необхідність дотримання здорового способу життя, але й орієнтуються на приклад здоров'язбережувальної поведінки молодших школярів, педагогів, батьків. Відзначимо, для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку дорослі (педагоги й батьки) є орієнтиром, взірцем, еталоном вибудовування «власної стратегії» здоров'ятворчої поведінки, позаяк навіть за наявності знань про формування, зміцнення та збереження власного здоров'я, без позитивного прикладу дорослих, які вчать бути здоровим, на який можна орієнтуватися, дитині набагато важче досягти успіху в цій царині.

Принцип превентивності (від латин. *praeventivus* – запобіжний, *praeventio* – попереджаю) (Нечволод, 2007, с. 548) спрямований, насамперед, на попередження будь-яких проявів нездорового способу життя дітей через своєчасне озброєння їх переконуючою здоров'язбережувальною інформацією, що спонукатиме їх до збереження та зміцнення власного здоров'я в усіх його аспектах, формування культури здоров'я.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок. Отже, на підставі проведеного теоретичного аналізу й узагальнення нами виокремлено та обгрунтовано загальнодидактичні (гуманізації, природовідповідності, культуровідповідності, науковості й ґрунтовності, свідомості і активності, систематичності, неперервності, розвивального і виховуючого навчання) та специфічні (гармонійності (гармонії), холістичного підходу, наочного прикладу, превентивності) принципи

підготовки майбутнього педагога до формування культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок». Перспективи подальших наукових розвідок пов'язуємо з розробленням концепції підготовки майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок».

ЛІТЕРАТУРА

- Акимова, Л. А. (2013). Социокультурные предпосылки подготовки будущего учителя к формированию культуры здорового и безопасного образа жизни школьника. *European Social Science Journal*, 10 (37), Т. 1, 84-92 (Akimova, L. A. (2013). Socio-cultural prerequisites for preparing a future teacher for the formation of a culture of a healthy and safe lifestyle for schoolchildren. *European Social Science Journal*, 10 (37), Vol. 1, 84-92).
- Белкин, А. С. (2000). *Основы возрастной педагогики*. Москва: Академия (Belkin, A. S. (2000). *Foundations of age-related pedagogy*. Moscow: Academy).
- Бех, І., Зверева, І., Петрочко, Ж. та ін. (2014). Концепція школи, дружньої до дитини: проект. *Методист*, 2, 23-32 (Bekh, I., Zvereva, I., Petrochko, J. and others. (2014). Child friendly school concept: project. *Methodist*, 2, 23-32).
- Бойчук, Ю. Д. (заг. ред.) (2017). *Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження* (кол. монографія). Харків: Вид. Рожко С. Г. (Boychuk, Yu. D. (ed.) (2017). *General theory of health and health preservation* (monograph). Kharkiv: Ed. Rozhko S.G.).
- Вишнякова, С. М. (1999). *Профессиональное образование: словарь, ключевые понятия, термины, актуальная лексика*. Москва: НМЦ СПО (Vishnyakova, S. M. (1999). *Professional education: vocabulary, key concepts, terms, current vocabulary*. Moscow: NMC SPO).
- Димов, В. М. (1994). Новая концепция здоровья: системный подход. *Социально-гуманитарные знания*, 4, 185-191 (Dimov, V. M. (1994). A new concept of health: a systematic approach. *Social and humanitarian knowledge*, 4, 185-191).
- Климова, В. И. (1986). *Человек и его здоровье*. Москва: Знание (Klimova, V. I. (1986). *Man and his health*. Moscow: Knowledge).
- Краевский, В. В. (2001). *Методология научного исследования*. Санкт-Петербург: СПб ГУП (Kraevsky, V. V. (2001). *Research methodology*. St. Petersburg: SPb GUP).
- Красовська, О. О. (2017). *Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій* (дис. ... д-ра пед. наук). Житомир (Krasovska, O. O. (2017). *Theoretical and methodological principles of professional training of future primary school teachers in the field of art education by means of innovative technologies* (DSc thesis). Zhytomyr).
- Крутій, К. Л., Фунтікова, О. О. (2010). *Дошкільна освіта: словник-довідник*. Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД (Krutii, K. L., Funtikova, O. O. (2010). *Preschool education: dictionary-reference book*. Zaporozhye: LLC "LIPS" LTD).
- Крылова, Н. (2000). *Культурология образования*. Москва: Народное образование (Krylova, N. (2000). *Culturology of education*. Moscow: Public education).
- Кубатко, А. І. (2018). Методологічні основи формування культури здоров'я майбутніх фахівців економічних спеціальностей у процесі прикладної фізичної підготовки. *Фізико-математична освіта*, 1 (15), ч. 3, 11-16 (Kubatko, A. I. (2018). Methodological bases of formation of health culture of future specialists of economic specialties in the process of applied physical training. *Physical and mathematical education*, 1 (15), part 3, 11-16).

- Нечволод, Л. І. (2007). *Сучасний словник іноземних слів*. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС (Nechvolod, L. I. (2007). *Modern dictionary of foreign words*. Kharkiv: TORSION PLUS).
- Новиков, Д. С. (2015). *Формирование здоровьесберегающей культуры бакалавра педагогического образования* (дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.08). Волгоград (Novikov, D. S. (2015). *Formation of health-building culture for bachelor of pedagogical education* (PhD thesis). Volgograd).
- Шлейермахер, Ф. Д. (2004). *Герменевтика*. Санкт-Петербург: Европейский дом (Schleiermacher, F. D. (2004). *Hermeneutics*. Saint Petersburg: European House).
- Щедрина, А. Г. (1989). *Онтогенез и теория здоровья: методологические аспекты*. Новосибирск: Наука, Сиб. отд-ние (Shchedrin, A. G. (1989). *Ontogenesis and health theory: methodological aspects*. Novosibirsk: Science, Sib. separation).

РЕЗЮМЕ

Замрозович-Шадрина Светлана. Принципы подготовки будущих педагогов к формированию культуры здоровья детей в УВК «Школа-сад».

Целью статьи является определение и обоснование принципов подготовки будущих педагогов к формированию культуры здоровья детей в УВК «Школа-сад». Для достижения цели были использованы следующие методы исследования: анализ научно-педагогической литературы, обобщение, синтез, формулирование выводов. Согласно логике процесса подготовки будущих педагогов к формированию культуры здоровья детей, в частности в УВК «Школа-сад», с позиции системного подхода как методологического основания, актуализирована необходимость определения принципов его организации. В плоскости анализа актуальных исследований разноаспектно представлены направления исследования заявленной проблемы в научном дискурсе. Определены научные позиции по дефиниции понятия «дидактические принципы». На основании проведенного теоретического анализа и обобщения выделены и обоснованы общедидактические (гуманизации, природосообразности, культуросообразности, научности и основательности, сознательности и активности, систематичности, непрерывности, развивающего и воспитывающего обучения) и специфические (гармоничности (гармонии), холистического подхода, наглядного примера, превентивности) принципы подготовки будущего педагога к формированию культуры здоровья детей в УВК «Школа-сад».

Ключевые слова: общедидактические принципы, здоровьесбережение, культура здоровья детей, подготовка будущего педагога, системный подход, специальные принципы.

SUMMARY

Zamrozevich-Shadrina Svetlana. Principles of preparation of future teachers for the formation of child's health culture in EUC "School-kindergarten".

The purpose of the article is to determine and substantiate the principles of training future teachers to form a culture of children's health in the EUC "School-kindergarten". To achieve this goal, the following research methods were used: analysis of scientific and pedagogical literature, generalization, synthesis, formulation of conclusions. According to the logic of the process of training future teachers to form a culture of children's health, in particular in the EUC "School-Kindergarten", from the standpoint of a systematic approach as a methodological basis, the need to determine the principles of its organization. In the plane of the analysis of actual research the directions of research of the declared problem in a scientific discourse are variously presented. Scientific positions concerning definition of the concept "didactic principles" are outlined. We assume that the general didactic principles determine implementation at the appropriate level of the process of professional training of future teachers in the context of the problem, as they reflect the course of objective laws and

patterns of professional training and determine its focus on future teacher development, determining the content, forms and methods of educational work in accordance with the general goals and features of professional pedagogical activity. On the basis of the conducted theoretical analysis and generalization of the general didactic (humanization, nature conformity, cultural conformity, scientificity and thoroughness, consciousness and activity, systematicity, continuity, developing and educational training) and specific (approach, harmony, harmony) are singled out and substantiated) principles of preparation of the future teacher for the formation of culture of health of children in EUC "School-kindergarten".

Key words: *general didactic principles, health preservation, culture of health of children, preparation of the future teacher, system approach, specific principle.*

УДК 378.147

Лілія Кириченко

ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»

ORCID ID 0000-0002-8008-5520

DOI 10.24139/2312-5993/2021.04/078-088

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У статті визначено значущість формування естетичної культури в професійній підготовці сучасної студентської молоді в закладах вищої освіти. Проаналізовано наукові підходи до розуміння сутності поняття «естетична культура», складові її особливості формування естетичної культури особистості. Представлено авторське розуміння поняття «естетична культура особистості». Обґрунтовано роль соціально-гуманітарних знань у процесі формування естетичної культури студентської молоді як складової професійної підготовки майбутніх фахівців.

Ключові слова: *естетична культура, особистість, емоційний відгук, культурні цінності, студентська молодь, заклади вищої освіти, соціально-гуманітарна підготовка, художньо-естетична діяльність.*

Постановка проблеми. У сучасному соціальному житті відбуваються значні перетворення, змінюється спосіб життя, система цінностей, стереотипи мислення людей. У складних і суперечливих соціокультурних та інформаційних умовах нав'язлива реклама, телевізійні шоу, телепередачі надають сучасному глядачеві зразки масової культури досить низького рівня. Наслідками впливу такого середовища на суспільство є грубе порушення моральних норм суспільства, перш за все, гуманного ставлення до людини, милосердя, добра, любові, розуміння людини як найвищої цінності, побудови людських відносин і суспільної поведінки.

У вирішенні такої складної соціокультурної ситуації особлива роль належить сучасній студентській молоді – майбутній культурній еліті нації, держави. З огляду на специфіку сучасної соціокультурної сфери, перед закладами вищої освіти постала потреба підготовки фахівців – усебічно розвинених культурних особистостей із розвиненою естетичною